

Eesti Pakendiringlus

OÜ Eesti Pakendiringlus

2020. aasta tegevusaruanne

www.pakendiringlus.ee

Sisukord

1. Sissejuhatus	3
2. Tekkekohal ning avaliku konteinervõrgustiku kaudu kogutud pakendijäätmed	4
3. Avalike kogumiskohtade tihedus	6
4. Taaskasutuse teenustasud ja pakendimaterjali kokkuostuhinna muutused	9
5. Teavitustegevused ja selle maksumus	10

1. Sissejuhatus

OÜ Eesti Pakendiringlus Eesti on suurima pakendijäätmete kogumismahu ja kliendibaasiga pakendijäätmete taaskasutusorganisatsioon.

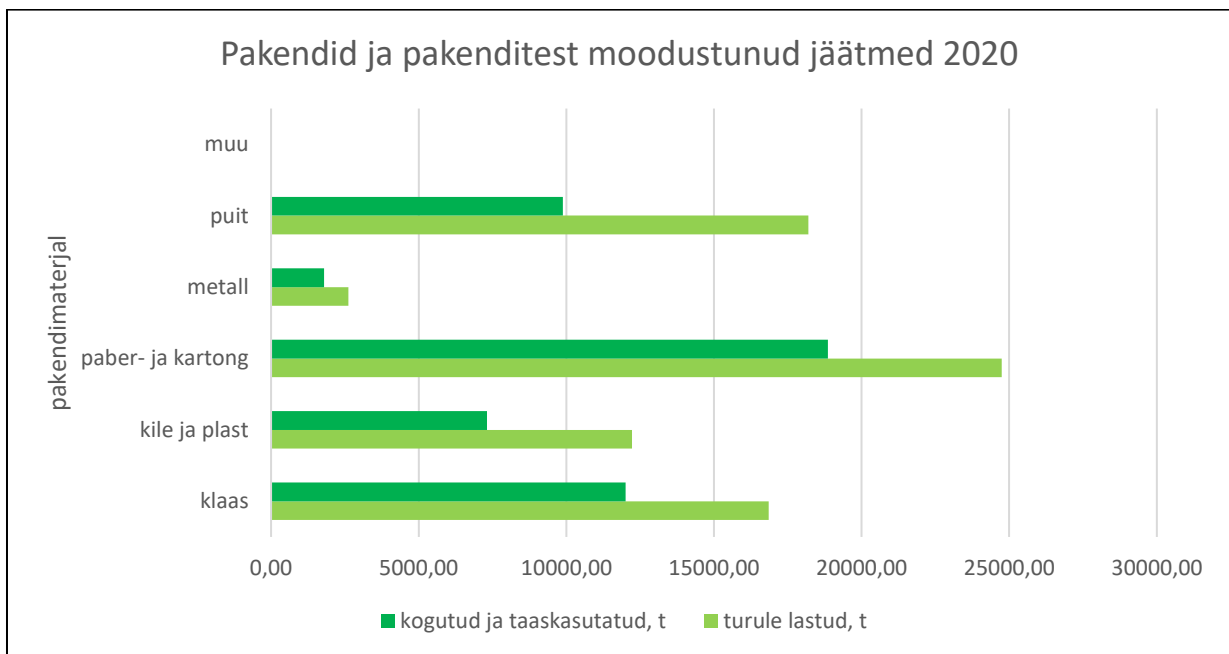
Läbi tegevusajaloo on pakendiettevõtetelega sõlmitud ligi 4000 lepingut. Erinevatel põhjustel (muudatused seadusandluses, majandustegevuse lõpetamine, tegevuse ümberkujundamine) on aruandeid esitanud ettevõtete arv väiksem – 2020. aastal esitas aruandeid 1927 ettevõtet. OÜ Eesti Pakendiringlus käive oli 2020. aastal 6,397 mln eurot.

2. Tekkekohal ning avaliku konteinervõrgustiku kaudu kogutud pakendijäätmed

Aastal 2020 deklareeriti OÜ Eesti Pakendiringlusele kokku ligi 74 760 tonni turule toodud pakendeid. Siinkohal tuleb arvestada, et kuna mitmed pakendiettevõtted alles lõpetavad oma pakendiauditeid, siis võivad audiitorite soovitude kohaselt nii mõnegi ettevõtte lõplikud pakendiandmed muutuda.

Võrdluseks: 2019. aastal deklareeriti kokku ligi 75 900 tonni turule lastud pakendeid ning 2018. aastal 72 770 tonni pakendeid.

OÜ Eesti Pakendiringlus kogus ja taaskasutas 2020. aastal kokku ligi 49 880 tonni pakendijäätmeid. Täpsemalt on deklareeritud ja taaskasutatud materjali jaotus toodud joonisel 1.

Joonis 1. Deklareeritud ja taaskasutatud pakendikogused

Esitame tabelis 1 andmed tekkekohal ning avalikust konteinervõrgustikust pärinevate pakendijäätmete kohta.

Tabel 1. Tekkekohal ning avalikust konteinervõrgust kogutud pakendijäätmed

Pakendimaterjali liik	Tekkekohal ja avalikust võrgust kogutud (t)	Jäätmekäitleja
Klaas	12004	AS Eesti Keskkonnateenused
Puit	9 885	Ragn-Sells AS, Metrosystem OÜ, Infokaitse OÜ, Saint-Gobain Glass Estonia SE, AS Eesti Keskkonnateenused
Papp ja paber	18854	AS Väätsa Prügila, AS Eesti Keskkonnateenused, Infokaitse OÜ, Vaitorg OÜ, Paikre OÜ, Ragn-Sells AS
Metall	767	AS Eesti Keskkonnateenused
Plast ja kile	5105	Infokaite OÜ, AS Eesti Keskkonnateenused, Nordic Paper AS, Vaitorg OÜ, Ragn-Sells AS
Tekstiil ja muu	30,5	AS Eesti Keskkonnateenused

3. Kogumiskohtade tihedus

OÜ Eesti Pakendiringlus avalike pakendikonteinerite kogumisvõrk ulatus kõikidesse omavalitsustesse juba aastal 2006. Koostöölepingud omavalitsuse territooriumil pakendijäätmete kogumiseks oli 2020. aastaks sõlmitud 76 kohaliku omavalitsustega. Seoses Eestis toimunud haldusreformiga on tulnud mitme kohaliku omavalitsuse koostöölepinguid täiendada või uuesti sõlmida, see tegevus jätkub veel 2021. aastal. Kokku oli 2020. aasta lõpuks üle Eesti kasutatava avaliku kogumisvõrgustiku suuruseks ligi 2500 pakendijäätmete kogumisvahendit. Aastal 2021 loodame jõuda ca 3000 avaliku pakendikonteinerini.

Täiendavalt on antud korteriühistutele kasutamiseks üle 200 pakendikonteineri, kuid neid ei ole avalikuks kasutamiseks mõeldud kogumisvõrgustikus arvestatud. 2021. aastal plaanime laiendada korteriühistule mõeldud pakendite kogumist nii klaas- kui segapakendi osas.

Avalikku konteinerparki uuendame jooksvalt, nt lisasime 2020. aastal üle Eesti ca 500 pakendikogumise konteinerit. Mahu suur kasv tuli tänu omavalitsustele, kes leidsid lepingute uuendamise käigus juurde mitmeid kohti avalikus ruumis pakendite kogumiseks. Avalike pakendikonteinerite asukohad omavalitsuste kaupa on toodud veebilehel www.pakendiringlus.ee

Aastasse 2021 on planeeritud samuti ca 500 täiendava pakendi(jäätme)te kogumiskonteineri paigaldus, mille jaoks palume kohalikel omavalitsustel koostöös meiega leida sobivaim asukoht ja võimaldada kogumiskoha kasutuselevõtt. Samuti arendame edasi kohtkogumist – oleme planeerinud Tartu ja Tallinna korteriühistutele 1200 klaaspakendi kogumiskonteinerit. Tänapäevase seisuga on kahjuks huvi olnud pigem leige, kuigi teenus korteriühistutele on tasuta. Põhiliseks probleemiks on olnud ruumipuudus, aga ka vähene huvi korteriühistute juhatuse poolt.

Suureks probleemiks on endiselt, et pakendikonteineritesse tuuakse palju biojäätmetega määrduid pakendeid, mis määrivad ka teisi pakendeid, ning seetõttu saab ringlusse suunata oluliselt vähem materjali. Konteineritesse tuuakse palju ka muid mittesobivaid jäätmeid. Kleebised konteineritel selle kohta, mida konteinerisse panna ei tohi, ei ole veel oluliselt aidanud – ühtne märgistus võiks seda siiski toetada (vt täpsemalt allpool).

Äärmise abinõuna, kui pakendipunkt pikema aja jooksul väga risustatuks osutub, oleme pakendipunkti teisaldanud teise asukohta (nt avalikkumasse ja käidavamasse asukohta). Suureks abiks oleks, kui omavalitsus võtaks oma territooriumil vastutuse pakendipunktide heakorra tagamisel. Heaks näiteks on Kuressaare ja Tartu linn, mis paigaldasid 2020. aastal problemaatilistesse pakendipunktidesse kaamerad (sh ajutiselt). Selliselt on võimalik risustajaid tabada ning juhtida ka avalikkuse tähelepanu sellele, kuidas käituda ei tohi. Hea näide on ka Hiiumaa vald, kus kohalik omavalitsus jälgib kaameratest pidevalt

pakendipunktides toimuvat ning tihti on pakendipunkti ehitusjätmeid toonud isik pidanud tagasi tulema ja ehitusjätmed jäätmejaama toimetama.

Loodame, et Keskkonnaministeerium tuleb siinkohal appi ja innustab kohalikke omavalitsusi oma haldusterritooriumil toimuva eest vastutust võtma ning paigaldama problemaatilistesse kohtadesse kaamerad ja tegelema pahatahtlike elanikega.

Pakendikonteinerite ületäituvus on jätkuvalt probleemiks. Peamiselt on selle probleemi sisuks optimaalseimate tühjendusgraafikute keerukas ennustamine ja korraldamine vastavalt täituvusele. Lisaks rikub tihti tühjendusgraafikuid mittevastavate jätmete osakaal konteineris. Selle probleemiga oleme 2020. aastal tõsisemalt tegelema: näiteks muutnud võimaluse korral graafikut. Kui graafiku muutmine võimalik ei ole olnud, oleme lisanud pakendipunkti lisakonteinereid. 2020. aastal lisasime pakendikonteineritele ka jäätmekäitleja piirkonnalogistikute telefoninumbrid selleks, et tähelepanelikud kodanikud saaksid vajadusel otse logistikule teada anda, kui pakendipunktis on konteiner ületäitunud või on sinna viidud mittevastavaid jätmeid.

Samuti vähendab pakendipunktide koormust pakendipunktide lisamine omavalitsuste territooriumile. Loodame, et ei ole enam kaugel aeg, kus kõigis omavalitsustes on pakendipunktide miinimumarv täidetud. Siinkohal on väga oluline roll omavalitsustel, mis on Eesti Pakendiringlusele kohtade leidmisel abiks olnud. Saades infot pakendipunkti kohta, kus esineb sagedasti ületäitumist, lisame sinna konteinereid või leiame võimaluse muuta graafikut. Paraku on tihti juhuseid, kus pakendipunktid täituvad ebaühtlase aja jooksul – sellisel juhul tellime lisatühjenduse vedajalt, kes saab kõige kiiremini reageerida ehk pakendikonteineri tühjenduse teha. Nagu mainitud, siis 2021. aastal lisandub suur hulk lisakonteinereid, seetõttu vaatame üle ja tõhustame kogu avalikuks kasutamiseks mõeldud konteinerpargi logistika.

Palju parem on olukord pakendikoti või korteriühistute juurest konteineriga kogumisel, kus pakendijätmete üleandjal on vastutus sisu ees. Trahvina mõjuv tühisõidu arve, kui jäätmekäitleja ei ole saanud kavandatud ajal jätmeid kliendi juurest n-ö peale võtta, on kindlasti motivaatoriks, et üleantavad pakendid oleks korralikult sorteeritud ega sisaldaks biojätmeid.

2020. aastal kaardistasime amortiseerunud ja väljavahetamist vajava konteinerpargi, mille värskendamiseks alustame 2021. aastal.

Koostöös Kuhuviia.ee-ga (SA Things) on jooksvalt uueneval veebilehel www.pakendiringlus.ee kaardirakendusena ülevaade kogu Eestis asuvatest pakendikonteineritest (Hiiumaa ja Kesk-Eesti on hetkel tehnilistel põhjustel rakendusest veel välja jäänud). Andmeid täiendatakse jooksvalt.

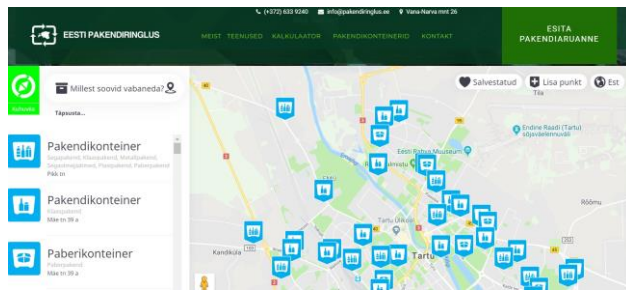

Foto 1. Kuvatõmmis - kaardirakenduse kujutis veebilehelt www.pakendiringlus.ee

4. Taaskasutuse teenustasud ja pakendimaterjali kokkuostuhinna muutused

Taaskasutuse teenuse hinnad tõusid aastal 2020 ca 2,5%. Lisandunud finantsilised vahendid on kulunud pakendijäätmete kogumismahtude ja kulude tõusuks. Pakendijäätmete kogumise ja taaskasutamise teenustasud kogutud ja taaskasutatud pakendimassi tonni kohta on toodud alljärgnevas tabelis.

Tabel 2. Pakendijäätmete kogumise ja taaskasutamise teenustasud

Müügi pakendid	
Klaas ja keraamika	108.00 €/t
Paber ja kartong	111.00 €/t
Plast	430.00 €/t
Metall	270.00 €/t
Puit	44.00 €/t
Muu materjal	430.00 €/t
Joogikartong	111.00 €/t
Veo- ja rühmapakendid	
Paber ja kartong	100.00 €/t
Plast	115.00 €/t
Metall	135.00 €/t
Puit	44.00 €/t

Taaskasutusorganisatsioon ise ei ole olnud üheski käitlusetapis jäätmete omanikuks. OÜ Eesti Pakendiringlus kogumisvõrgu kaudu kogutud ja taaskasutusse suunatud pakendijäätmed on müünud edasi vastav jäätmekäitleja ning seega puudub OÜ-l Eesti Pakendiringlus täpne ülevaade hindadest, millega jäätmekäitlusettevõtted materjale kodumaistele või välismaistele übertöötajatele edasi müüvad. Samuti puudub meil ülevaade muutustest kokkuostuhindades.

5. Teavitustegevus

Vastavalt pakendiseaduse § 17⁴ lõikele 5 peab keskkonnaministri poolt akrediteeritud taaskasutusorganisatsioon tegema teavitustööd pakendijätmete taaskasutamisest minimaalselt mahus 1% kalendriaasta käibest.

OÜ Eesti Pakendiringlus aastakäive 2020. aastal oli 6,397 mln eurot ning teavituskulude minimaalne summa 1% käibest sai teostatud – teavituskulu oli kokku 0,064 mln.

2020. aastal läks pöhirõhk Keskkonnaministeeriumi poolt välja töötatud ühtse pakendikonteineri sorteerimisteabe infosiltide tootmisele ja paigaldamisele. Vahetasime välja kõik avalikuks kasutuseks mõeldud pakendikonteinerite infosildid. Ühtne märgistus peaks kaasa aitama paremale arusaamisele pakendikonteineritesse sobivatest pakenditest.

Teiseks suuremaks tegevuseks oli Pakendiringluse Facebooki ja Youtube kanali sisu tootmine ning veebilehe täiendamine. Kuna Facebooki kanal on muutunud väga otseseks teabevahenduskanaliks, on plaanis sellesse panustada ka 2021. aastal. Youtube kanalist leiab aga saateid ja videoid, mis on Pakendiringluse osaluspanusega toodetud, eesmärgiga tõsta elanike keskkonnateadlikust ning motiveerida üha enam inimesi ka pakendijätmeid sorteerima.

Foto 2. Kuvatõmmised saatest „Jälg“ – sorteerimine (A. Harkmann ja H. Hanso)

Foto 3. Kuvatõmmis saatest „Kuidas?“ (A. Harkmann ja S. Saar)

Foto 4. Kuvatõmmis – sotsiaalmeediakanalis toimunud osaluskaupaniad olid populaarsed.

Nagu mainitud, jätkus koostöö ka Kuhuviia.ee-ga, millesse on kaasatud ka teised TKOd. Teavituskooostööd tegime koostöös MTÜ Eesti Elektroonikaromuga ning ka Tootjavastutusorganisatsioon OÜga, näitkes Kuressaare linnas kogumislahenduse muutuse raames. Jätkasime tavapäraseks saanud teavitustegevusi erinevatel vähestel väliüritustel, mis 2020. aastal toimusid. Jätakuvalt jagasime huvilistele välja koolikotiprojekti „Sorteerides annad pakendile uue elu“ komplekte.

2020. aastal jätkus töö Viljandis tegutseva MTÜga Töötoad „Kotiprojekti“ tekstiilijätmetest poekottide tootmise ja levitamise kampaaniaga. Poekottide tootjateks on vähenenud töövõimega inimesed ning kottide müügist saadud tulu läks täies mahus õmblejatele. Poekotid on soovijatele saadaval üle kogu Eesti.